

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

ПЕРЕДМОВА

Сьогодні українській державі потрібна свідомо, соціально-активна особистість, готова до участі у політичній, економічній, духовній сферах життя, до самостійного вибору на основі гуманістичних цінностей, до співпраці у громадянському суспільстві. Одним з найголовніших завдань сучасної школи є формування людини-громадянина, яка б творила і розвивалась для задоволення особистих і суспільних інтересів.

Загальноосвітня школа має забезпечити умови для інтелектуального, соціального, морального і фізичного розвитку учнів, виховання громадянина-патріота, закласти фундамент для формування громадянського суспільства, яке визнає освіченість, вихованість, культуру найвищими цінностями, незамінними чинниками стабільного, прискореного розвитку України.

Початкова школа у цьому процесі відіграє дуже важливу роль.

Сучасна конкуренція національної освіти поставила перед вчителями початкової школи завдання сприяти формуванню особистості громадянина незалежної України, розвивати в учнів громадянські знання, уміння, навички та чесноти.

Результатом громадянської освіти має стати сформованість у дітей громадянської компетентності.

Вчителі початкових класів Тернопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 27 працюють над цією проблемою уже чимало років.

Найбільш ефективними технологіями у вирішенні поставлених завдань вчителі-початківці обрали проектну діяльність та інтерактивні методи організації діяльності. Саме довготривалий проект «Ми — діти твої, Україно» допоміг об'єднати учнів і вчителів, батьків, громадськість для здійснення його завдань.

Мета проекту.

Народна мудрість говорить: якщо твої наміри розраховані на рік — сій жито, якщо на десятиліття — сади дерево, коли ж вони сягають віків — виховуй дітей. Вони — скарб, майбутнє. А щоб майбутнє було світлим, вчителі та батьки мають забезпечити належне виховання молодого покоління. Виховуючи у школярів почуття патріотизму і національної свідомості — любов до свого

народу, української мови, до Батьківщини, її національних героїв, історичного минулого, формуємо громадянську свідомість українця.

Учителі проводять найрізноманітніші виховні заходи:

- колективні творчі справи;
- родинні свята;
- пізнавально-розважальні години;
- інформаційно-пізнавальні бесіди;
- ранки;
- театралізовані вистави;
- усні журнали;
- обрядові свята;
- диспути;
- КВК;
- екскурсії;
- спортивно-розважальні години;
- літературно-мистецькі дійства;
- години роздуму;
- презентації.

У школі панує тверде переконання, що кожен учень — це унікальна і неповторна індивідуальність. Тому основне завдання закладу — зрозуміти, виховати кожну особистість, виявити до неї повагу, створити атмосферу для її творчого розвитку, сприяти задоволенню її інтелектуальних, емоційних і соціальних потреб.

Працюючи над проектом «Ми — діти твої, Україно», вчителі створюють умови для формування в учнів елементарних знань про державу, закони, права, обов'язки людини і громадянина, основні моральні цінності та норми поведінки. Розвиваючи мовлення та творчі здібності молодших школярів, сприяють активізації пізнавальної діяльності, підвищенню активної життєвої позиції учнів. Реалізувати ефективно роботу над проектом без допомоги батьків неможливо.

Виховні заходи дають змогу активізувати батьків, з пасивних спостерігачів перетворити їх на зацікавлених учасників, виявити інтереси та уподобання кожної сім'ї, забезпечити спадкоємність поколінь, відроджувати звичаї і традиції нашого народу.

Титченко О.М.

НАЙРОЗУМНІШИЙ

Інтелектуальна гра для знавців української мови

Мета. Формувати інтерес до рідного слова, до пізнання нового у мові, розвивати творчі здібності дітей. Виховувати щиру любов і захоплення своєю мовою, бажання її вивчати й шанувати.

Обладнання: годинник, картки для жеребкування, запис пісень, грамоти переможцям, завдання учасникам, надруковані вислови про мову:

- ❖ Мова — це історична пам'ять народу, найцінніше надбання віків.
О. Гончар
- ❖ Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ.
К. Ушинський
- ❖ Найбільше і найдорожче добро кожного народу — це його мова.
Панас Мирний
- ❖ Мова — душа кожної національності, її святощі, її найцінніший скарб.

І. Огієнко

Підготовча робота

1. Ознайомлення учнів з метою і завданнями гри.
2. Вибір учасників гри.
3. Затвердження журі конкурсу.
4. Добір завдань інтелектуальної гри згідно з вимогами програми.
5. Виготовлення плакатів із висловами про мову.
6. Розучування віршів і пісень.

Усний журнал

- Учні.*
1. У нас здавна є традиція славна:
воду брати з чистої криниці,
муку з ярої пшениці
руками добрими замісити!
І гостей на свято запросити.

2. Шановні друзі! Запрошуємо вас на слово щире, на усний журнал рідної мови.

3. Для кожного народу дорога його мова, а нам, українцям, найближча до серця — українська.

4. Зі слова починається людина,
 із мови починається мій рід,
 ласкава, мамина, єдина,
 щебече соловейком на весь світ.

5. В землі віки лежала мова
 і врешті вибилась на світ.

Сьогодні, 21 лютого — міжнародний день української мови.

6. Що ж таке мова?

 У народі кажуть — слово до слова
 і зложиться мова.

1. Найперше слово, яке вимовляють діти майже у всіх країнах світу, це слово *Мама*.

2. У багатьох країнах світу слово *мама* починається, як і в українській мові, літерою «М». Не вірите?

3. Майка — болгарською,
 мама — російською,
 мазер — англійською,
 мутер — німецькою.

Але найкраще слово — матінка — українське.

Виконання пісні «Любіть рідну мову» (сл. Ф. Пантова, муз. М. Ведмедері).

Мова — краса спілкування,
мова — як сонце ясне,
мова — то предків надбання,
мова — багатство моє.
Мова — то чиста криниця,
де б'є, мов сльоза, джерело,
мова — це наша світлиця,
вона як добірне зерно,
вона як добірне зерно.
Мова — державна перлина,
нею завжди дорожить:
без мови немає країни —
мову, як матір, любіть,
мову, як матір, любіть!

Вчительку лагідно я візьму за руку.
Мама хвилюється, я їй посміхнусь.
Підемо разом ми у світ науки —
разом я нічого не боюсь.

Приспів.

- Плюс.* Я — плюс,
з іншої держави довго добирався.
Стомив свої ноги, страшно настраждався,
але бачу, тут не вистачає букви «Ю».
Ось вам буква дрогоцінна,
без якої Азбука не буде ціла.
- Ведуча.* Вже могла б йти Азбука на свято,
та не знала, де одну букву шукати,
й тут з'явилася Газдиня,
українська господиня.
- Газдиня.* Вже напекла і наварила,
у гості дуже б всіх просила.
Але спочатку букву «ГЕ»
нехай у мене Азбука візьме.
- Азбука.* Як добре, що я так багато друзів мала
і всі букви швиденько позбирала.
Тепер, мої друзі, можу із закінченням Букваря привітати вас.
Виконання пісні «Ми — першокласники» (сл. і муз. Н. Май).
Нові портфелики, а в них — Букварики.
Не так нас просто серед друзів вже знайти.
- Приспів:*
Ми — першокласники, ми — однокласники.
О, як нам весело гуртом до школи йти.
Ми пишем палички, крючечки, галочки,
Складаєм літери до купи у склади.
- Приспів.*
Малюєм пташечки, квітки-ромашечки,
Співаєм весело: «Ти, пісенько, лети!»
- Приспів.*
Буквар. Цікава, діти, ваша казка і корисна —
так ви повторили,
букви ті, що вже учили.
Хто старанно букви вчив,
той «12» заслужив.

Виконання пісні «До побачення, Букварику» (сл. і муз. М. Ровенко).

Прощавай, Букварику,
в школі перший друже.

Ми тобі, Букварику,
дякуємо дуже.

Літеру до літери
старанно складали.

Ось тебе, Букварику,
ми вже прочитали.

Буквар. Читанко добра, бери естафету,
веди школярів шляхами планети.

Читанка. Я — ваша перша Читанка —
красива в мене свитонька,
цікаві сторінки,
є вірші та казки.

Вам даватиму щодня
і забави, і знання.

Мова. Як найчарівніша коліскова,
хай звучить для вас рідна мова.
Вчіться рідної мови, малята,
я ж вам в цьому буду помагати.

Математика.

Знайомі з математикою, друзі?

Я так за вас радію нині дуже,
щоб розв'язати треба вмить читати.

Під силу вам тепер мої завдання розв'язати.

Всі разом. Обіцяємо не лінуватись,
на «відмінно» і «добре» навчатись!

Азбука. Аж тридцять три зорі нам світять не вгорі —
на білім-білім полі зібрали їх поволі.
Ці тридцять три зорі у наших Букварі.

Вчитель. А зараз, дітки, прошу вас,
щоб стали ви у пари,
і вальс прощальний
для Букварика затанцювали.

Під магнітофонний запис пісні «Шкільний вальс» (сл. В. Підгурського, муз. Л. Флярковського) діти в парах танцюють вальс.

*Підготувала вчителька початкових класів
Гулик Л.Л.*

Зміст

Від автора	3
Україно! Ти моя молитво. <i>Літературно-музична композиція</i>	5
Українська мова — давня й молода! Світить рідне слово, як жива вода! <i>Пізнавально-розважальна година</i>	10
Школа наша, школо, Приголуб нас мила... <i>Інформаційно-розважальна година</i>	20
Школа двері відчинила, першокласників зустріла. <i>Розважальна година</i>	26
Козацькому роду нема переводу. <i>Свято-змагання</i>	30
Осіння казка. <i>Ранок</i>	37
З осінню прощаємось, зиму зустрічаємо. <i>Літературно-мистецький ранок</i>	46
Життя утворено від жита, бо хліб — усьому голова. <i>Обрядове свято</i>	56
Андріївські вечорниці	61
Стрітєння. <i>Ранок</i>	74
Стрітєння. <i>Заняття з морального виховання</i>	79
По Вкраїні, з краю в край, іде святий Миколай. <i>Пізнавально-розважальна година</i>	86
Нова радість стала. <i>Ранок</i>	92
Завітало Різдво в новорічну казку. <i>Казкова феєрія</i>	100
Матусю рідна, ти сонечко ясне. <i>Родинне свято</i>	113
Ясний Великдень на землі. <i>Літературно-музична композиція</i>	123
Подарунок на Великдень. <i>Заняття з морального виховання</i>	128
Уклін тобі, кохана мамо. <i>Родинне свято</i>	137
Варт пошани сивий волос. <i>Літературно-музичний ранок</i>	148
Уклін тобі, Тарасе. <i>Інформаційно-пізнавальний ранок</i>	159
Найрозумніший. <i>Інтелектуальна гра для знавців української мови</i>	167
Люби і бережи природу. <i>Пізнавально-розважальна година</i>	183
Буду я природі другом. <i>Гра-конкурс</i>	189

Найрозумніший. <i>Інтелектуальна гра</i>	194
Свято квітів. <i>Театрально-музична година</i>	199
Чого вчить музика. <i>Музична вистава</i>	212
Українські народні інструменти. <i>Інформаційно-розважальна година</i>	218
Казкова ніч у бібліотеці. <i>Пізнавально-розважальна композиція</i> . .	225
Подорож у казку. <i>Турнір кмітливих школярів</i>	241
Культурна спадщина. Правила поведінки в громадських місцях. <i>Інформаційно-пізнавальна година</i>	245
Школа гарних манер. <i>Заняття з морального виховання</i>	250
Доброта — це сонце. <i>Заняття з правового виховання</i>	266
Правил дорожнього руху багато. Треба їх знати усім вам, малята. <i>Інформаційно-пізнавальний проект</i>	270
В гостях у Світлофора. <i>Інформаційно-розважальна година</i> . . .	275
Що я знаю про себе. <i>КВК</i>	281
Здоров'я дитини — багатство родини. <i>Спортивно-розважальне свято у ГПД</i>	291
День здоров'я. <i>Спортивно-розважальна година</i>	298
День народження у мене. <i>Пізнавально-розважальна година</i> . .	303
Свято Букварика.	309